

Čtyři kola profesury

Psal se rok 2005 a já jsem se v nějakém pominutí myslí rozhodl požádat o profesuru. Doba porevolučních rychloprofesorů už pominula a já doufal, že by mohlo vše proběhnout hladce. Ve všech bodovaných kritériích jsem měl mnohem více bodů, než bylo požadováno. Přesto bylo habilitační řízení, jak se té proceduře říká, téměř divadelní hrou, za kterou by se nemusel stydět leckterý dramatik.

V první fázi jsem vyplnil mnoho formulářů a tabulek a sepsal práci, v níž jsem shrnul dosavadní zkušenosti s počítačovým modelováním plazmových vláken. Samozřejmě v angličtině, jak se pro tak vznešený titul sluší a patří. Vše jsem odnesl příslušné úřednici a hned bylo veselo. Práci se mně snažila vrátit – že prý ji nechce, že jsem zaspal dobu a písemných spisků již netřeba. Že třeba formulářů, tabulek, hodnotících kritérií, ukazatelů a já nevím, čeho všeho. Hbitě jsem pochopil, že v této branži byrokraté zvítězili na plné čáře. Asi jsem to mohl nechat být, ale měl jsem pocit, že dostat profesuru bez práce není normální a že v dobách pozdějších by někdo mohl tuto generaci profesorů označit přinejmenším za podřadnou. To jsem ještě netušil, že se vývoj bude ubírat poněkud jinam. Zkrátka jsem trval na tom, aby mou habilitační práci o rozsahu 98 stran ona úřednice zařadila do spisu. Evidentně jsem jí narušil čakry a zcela vykolejil. S neuvěřitelným brbláním a nenávisným pohledem práci zastrčila do složky. Pak nastalo překvapení druhé. Kde prý mám oponentské posudky? Samozřejmě jsem očekával, že mou práci zašlou nějakým oponentům a ti ji posoudí. Dáma mě poučila, že tak to nefunguje, práci netřeba a basta. Posudků třeba. A ona mně je shánět nebude, musím si je sehnat sám. Jeden zahraniční a dva domácí. Po mém nesmělém dotazu, co mají dotyční posuzovat, když nebudou mít práci, už bylo znát, že mě zařadila někam do kategorie beznadějných případů, které by bylo nejlepší zardousit. Nicméně mně poradila, abych si sehnal tři kamarády, kteří napíší, že jsem skvělý a mohu být profesorem. A že je prý vcelku jedno, co tam bude napsáno, že to stejně nikdo nečte. A jestli prý znám někoho ze Slovenska, že tím se splní potřeba zahraničního oponenta...

...Za 14 dní jsem se u úřednice objevil s posudky. Chtěla je strčit do složky, ale pak si vzpomněla, že jsem „takovej ten divnej“, a tak se na ně raději podívala. Poněkud pobledla, ale našťastí měla tuhý kořínek a tak to s ní nesešlo. Jeden posudek byl od matfyzáckého děkana, druhý od podobné šarže z jiné školy a třetí od šéfa výpočetního střediska v Los Alamos. Kamarádi z ostatních fakult naší školy se dle její rady prostě nekonali.

První kolo bylo vybojováno, ale získání profesury mělo v oné době, podobně jako jiné sporty, tři třetiny či tři kola, chcete-li. Druhým kolem byla přednáška před Vědeckou radou elektrotechnické fakulty ČVUT, kde jsem pracoval. Očekával jsem, že bych měl přednášet o práci, kterou jsem milé úřednici vnutil, ale protože to bylo jaksi něco navíc, řekla mně, že si mám povídat, co chci, a že je jedno na jaké téma, že mám jen dokázat, že umím mluvit před publikem. Tohle kolo jsem vyhrál na celé čáře. Mluvit snad umím a zaujmou doufám také. V tajném hlasování byli všichni pro a já začal věřit, že třetí kolo – přednáška před vědeckou Radou celé ČVUT – už bude jen formalitou. Ó, jak jsem se mýlil.

Když nastal onen slavný den, hodil jsem se do gala a vyrazil. Přednášku jsem musel zkrátit na pouhých deset minut – jak mně bylo řečeno, delším projevem bych neměl slovatně akademiky obtěžovat. Na závěrečné klání se přijel podívat i děkan MFF UK – snad proto, aby viděl, jak probíhá takové řízení na jiné škole, snad proto, že mě chtěl jen obyčejnysky podpořit. Slovatní akademici se trousili jak malá děcka do školní jídelny, kde právě zplichtili lečo. Bylo půl hodiny po termínu a někteří stále přicházeli a jiní zase odcházeli. Tu a tam nakoukl do zasedačky samotný rektor s tichým dotazem, zda už se všichni sešli. Jak jsem pochopil, aby bylo hlasování platné, muselo se sejít 25 členů vědecké rady. Neustále se přepočítávali,

chvíli jich bylo 22, chvíli 24, pak zase 23. Zaznamenal jsem jisté pravidelnosti v onom hemžení. Ve většině případů souvisel úbytek s výpravami na záchod a přírůstek s úlevnými návraty. Nebylo obtížné vypočítat, že se tu hemží právě 24 bytostí a jedna bohužel chybí. Když rektor nakoukl potřetí, dostal jeden z členů Rady spásný nápad. V hotelu Diplomat, který je nedaleko, se koná konference a na ní jeden člen Rady je. Pokud by rychle přikváčil, Rada by byla usnášeníschopná. Vše vyřešil rychlý telefonát a za deset minut vkrácel zachránce se širokým úsměvem a vědomím své důležitosti do dveří. Vše utichlo a ceremoniál mohl začít. Ještě jen tak pro formu se jednou přepočítat. Nakonec se počítali třikrát. K omylu dojít nemohlo. I s příchozím jich bylo jen 23. Dva členové Rady prostě zmizeli. Snad byla na záchodě černá díra, snad netrefili zpět a bloudí chodbami rektorátu dodnes, možná je odnesli mimozemšťané. Třetí kolo jsem nevyhrál. Rektor Radu rozpustil a slíbil, že někdy příště. Pan děkan MFF se ke mně přitočil, mrkl spiklenecky okem a řekl mně, že takové divadlo už dlouho neviděl, že se opravdu dobře pobavil, ale že tak dobrý divadelní kus, aby ho musel vidět podruhé, to zase nebyl.

A tak se konalo nakonec po měsíci ještě neplánované kolo čtvrté. Vše proběhlo zázračně hladce, činovníků se sešlo hned napoprvé dokonce 27 a za čtvrt hodiny bylo hotovo. Možná jim někdo promluvil do duše, možná to byla pouhá statistická fluktuace, to už je jedno. Zvítězil jsem na čtyři kola a stal se ze mě profesor. Profesorský diplom předával ve staroslavném Karolínu tehdejší prezident Václav Klaus za přítomnosti ministryně školství Petry Buzkové. Byla to krásně se doplňující dvojka. Prezident sehrál svou roli profesionálně a s nadhledem. Každému potřásl pravicí, prohodil několik moudrých vět z daného oboru, zkrátka vše bylo, jak má být. Paní ministryně po jeho levici, to byla jiná třída. Pozornost upoutávaly především její bujně vnady deroucí se z chatrného látkového obalu na povrch světa, a líčení, které z jejího obličejce udělalo tvář voskové figuríny. Mluva přes vrstvu líčidla jí dělala značné problémy, a tak každému řekla jediné slovo „gratuluji“, které procedila s křečovitě nehybnou tváří přes polootevřená ústa.

A tak jsem se stal profesorem a své nitro obohatil o dva nové poznatky: I slovným akademikům se občas chce na záchod – prostě když musí, tak musí. A dva ústavní činitelé nemusí být žádní suchaři – dokáží vytvořit nezapomenutelnou dvojici, která pobaví i v těch nejneočekávanějších chvílích.